

На Луганщині продовжується реалізація проекту «Моніторинг регіональної політики європейської та євроатлантичної інтеграції» громадською організацією «Луганська Обласна Фундація «Регіон і Громада» (далі ЛОФ РІГ) за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

15 жовтня 2006 року відбулося засідання першої профільної робочої групи «Політика в сфері підприємств, конкуренція, співробітництво в сфері регуляторної політики».

В роботі профільної робочої групи прийняли участь представники громадської організації ЛОФ РІГ, Луганської обласної державної адміністрації, Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва в Луганській області та інші.

Основна мета профільної робочої групи – обговорити проблему впровадження регіональної політики європейської та євроатлантичної інтеграції України в Луганській області в сфері діяльності підприємств, регуляторної політики. Великої уваги на засіданні за «круглим столом» набула тема вступу України до СОТ та його наслідки для Луганської області.

*Наталія БОЙКО, керівник Луганської Обласної Фундації «Регіон і Громада».*



## Вступ України в СОТ:

### переваги та недоліки для Луганської області

**Борис ЧЕРВОННИЙ, начальник відділу стратегічного планування та європейської інтеграції головного управління економіки облдержадміністрації.**

**МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМПЛЕКС** представлений Алчевським металургійним комбінатом, на частку якого припадає 100 відсотків випуску чугунни, 96 відсотків – сталі, 98 відсотків – прокату області; Стаханівським заводом феросплавів, Луганським, Антрацитівським, Краснодонським та Родаковським трубними заводами. СП «Інтерсплав» виробляє вторинний алюміній та експортує його до країн Європи, Америки та Азії.

Чорна металургія в значній мірі формує експортно-імпорتنний потенціал Луганщини. В країні СНД експортується біля 7 відсотків металопродукції, решта (21%) експортується в країни Європи та Азії.

Вступ України в СОТ дозволить збільшити частку експорту прокату в країні Європи та Америки (до 35 відсотків від загального експорту області), значно зменшаться антидемпінгові розслідування та скасуються санкції на експорт металопрокату. Це також позитивно вплине на енергетиків, транспортників, коксохімічну промисловість області та вугільні об'єднання. Добрі результати діяльності галузі позначаться на зростанні зайнятості в цьому секторі. Очікується, що зайнятість працівників зросте на 19,2%.

#### ПРИЧОДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

В Луганській області добувається 43 відсотки усіх українських енергетичних вуглів. Вугільна промисловість Луганщини представлена виробничим комплексом, який налічує 200 підприємств і в якому сконцентровано 57 шахт по видобуванню вугілля та 25 збагачувальних фабрик.

Сумарна виробнича потужність шахт регіону складає більше 26 млн тонн вугілля в рік. На підприємствах вугільної галузі працює біля 142 тис осіб, з них 113 тисяч – на вугледобуваючих підприємствах. В структурі експорту вугілля займає 5,5 відсотка від загального експорту товарів області.

Враховуючи, що зі вступом в СОТ збільшиться виробництво сталі та металопрокату, яке потребує споживання коксу, а також подорожчають енергоносії, і електрогенеруючі компанії збільшать питому вагу вугілля для виробництва електроенергії, дана галузь отримає подальший розвиток. Розвиток галузі позитивно вплине на машинобудівні підприємства регіону, які випускають продукцію для вугільної промисловості. Слід очікувати також збільшення інвестицій в цю галузь.

#### ХІМІЧНИЙ КОМПЛЕКС

Хімічний та нафтохімічний комплекс Луганської області відрізняється від інших областей високою концентрацією крупних багато-профільних та спеціалізованих підприємств, продукція яких відома далеко за межами України. Це – мінеральні добрива та хімічні засоби захисту рослин, пластмаси, склопластик, вироби із нього, фарби, пігменти, лаки, формовані гумові вироби, лікарські препарати, технічний вуглець, різноманітні товари побутової хімії.

По десятку найменувань виробленої продукції хімічна промисловість області займає

монопольне становище в Україні. На дану галузь приходить 51 відсоток експорту продукції, 31 відсоток експорту області – продукти перегонки нафти, 17 відсотків – продукція хімічної промисловості, 3 відсотки – полімерні матеріали. Із них всього 3,4 відсотка експортується в країні СНД, більшість – на ринки країн Європи та Азії.

Після вступу в СОТ питома вага експорту продукції хімічного та нафтохімічного комплексу збільшиться на 5-7 відсотків.

**МАШИНОБУДІВНИЙ КОМПЛЕКС** області представлений понад 150 підприємствами різних форм власності. Ведучі підприємства області – ВАТ ХК «Луганськтепловоз», ВАТ «Первомайський електромеханічний завод», ЗАТ «Імпульс», ВАТ «Стаханівський вагонобудівний завод», консорціум «Укрбат» та інші.

На частку машинобудівного комплексу приходить 8 відсотків експорту області, причому в країні СНД експортується біля 7 відсотків товарів, випущених цією галуззю.

Ситуація у машинобудівному комплексі складніша: значна кількість машинобудівних підприємств області мають застаріле обладнання, ступень ношеності якого сягає 75-80 відсотків. Однак залучення нових та енергозберігаючих технологій, високий науковий потенціал з використанням нових інвестиційно-привабливих можливостей дозволить вийти на якісно новий розвиток зазначеної галузі вже через 3-4 роки та значно збільшити питому вагу галузі як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

**ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ** представлена більше за 80 підприємствами різних форм власності (в тому числі 20 крупних підприємств) з кількістю працюючих понад 8 тис осіб.

Галузь має потужний виробничий потенціал, особливо по виробництву швейних, трикотажних виробів та взуття.

В області розташовані крупні в Україні підприємства легкої промисловості – ВАТ «Фірма «Стиль», ЗАТ «Фірма «Лутрі», АТЗТ «Лугань» та інші.

Товари з луганською маркою відомі в багатьох країнах світу, мають престижні нагороди та дипломи. Експорт складає понад 80 відсотків, однак питома вага в загальнообласному експорті складає усього понад 3 відсотки.

Більша кількість продукції, виробленої із давальницької сировини, вже зараз експортується в країні Європи (Іспанія, Франція, Італія). Вступ в СОТ дозволить нашим виробникам самостійно закупувати якісну сировину і нарощувати обсяги виробництва.

#### СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Основним напрямом спеціалізації аграрного сектору економіки є вирощування зернових та масляних культур, м'ясо-молочне тваринництво.

Істотні проблеми реструктуризації, очевидно, чекатимуть аграрний сектор, що користується зараз досить значним рівнем захисту від зовнішньої конкуренції. З другого боку, слід зазначити, що в Україні існує значно нижчий рівень державної підтримки сільського господарства, ніж у розвинених країнах. Видатки на зазначені цілі останніми роками дорівнювали близько 0,5% ВВП, тоді як в Угорщині – 1,8%, Японії та ЄС – по 1,7%, Чехії – 1,6%, США –

1,5%, Канаді – 1,3%, Росії – 0,8%. У розрахунок на душу населення субсидії становили: в Японії – \$566, США – \$350, ЄС – \$336, Канаді – \$163, Угорщині – \$111, Чехії – \$100, Росії – \$60, а в Україні – лише \$3,3.

Але й тут можуть виникати проблеми з тим, що доведеться скорочувати ті види субсидій, які підпадають під заборону або обмеження згідно з Угодою про сільське господарство, відповідно збільшуючи дозволені субсидії – на фінансування дослідницьких, навчальних, консультативних та маркетингових програм, створення державних резервів для забезпечення продовольчої безпеки, страхування та гарантування безпеки доходів, виплати на відшкодування збитків від стихійних лих, допомогу на структурну перебудову, виплати за програмами охорони довкілля та регіональними програмами допомоги.

**Таким чином, реальну вигоду від вступу в СОТ отримають в першу чергу вітчизняні експортні галузі. Членство України в СОТ покращить добробут громадян та призведе до збільшення ВВП.**

#### ВСТУП ДО СОТ ПРИЗВЕДЕ ДО НАСТУПНОГО:

1. Безпечний, стабільний і недискримінаційний доступ для українського експорту (товари і послуги) до ринків країн-членів СОТ.
2. Контроль за несправедливим поводженням з українськими продуктами і послугами на ринках країн-членів СОТ.
3. Контроль за необґрунтованими обмеженнями експорту в інших країнах щодо експорту, призначеного до України.
4. Покращення інвестиційного капіталу, передача технологій та ноу-хау і розширення міжнародних дистрибуційних мереж українських виробників.
5. Зростання фіскальних доходів в результаті збільшення інвестицій, економічної діяльності, виробництва, діяльності, пов'язаної з наданням послуг, торгових потоків та зайнятості.
6. Більш широкий доступ для українців (включаючи урядові структури, виробників та споживачів) до більш широкого асортименту високоякісних товарів та послуг за конкурентними цінами.
7. Безпечний і недискримінаційний транзит, а також обґрунтовані та справедливі платежі для української продукції та носіїв на території інших країн-членів СОТ.
8. Модернізація та стабілізація політичних, правових, регуляторних та інституційних заasad в Україні.
9. Більш стабільні міжнародні торгові відносини та впевненість в процесі торгівлі з країнами-членами СОТ.
10. Належне керівництво у спосіб запровадження верховенства права (передбачуваність, прозорість, стабільність, відповідальність, обмежені дискреційні повноваження, негайне і справедливе арбітражне та судове оскарження).
11. Сприяння інтеграції України до Європейського Союзу та встановлення правил вільної торгівлі з іншими членами СОТ.

*Рубрику підготовлено за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Матеріали, розміщені на тематичній сторінці, не обов'язково співпадають з позиціями Міжнародного фонду «Відродження» та редакції газети.*

15 листопада 2006 року відбулося перше засідання профільної робочої групи за «круглим столом» на тему «Політика в сфері підприємств, конкуренція, співробітництво в сфері регуляторної політики» в рамках проекту «Моніторинг регіональної політики європейської та євроатлантичної інтеграції» за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

В роботі профільної групи взяли участь представники Луганської Обласної Фундації «Регіон і Громада», фахівці головного управління економіки, управління промисловості, управління преси та інформації облдержадміністрації, представництва Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва в Луганській області, інших громадських організацій.

Учасники розглянули широке коло питань стосовно можливих ризиків і переваг для економіки області в умовах вступу України до СОТ, регіональних заходів з підтримки розвитку малого і середнього бізнесу та модернізації промислових підприємств, приведення регуляторної й адміністративної практики у відповідність до стандартів Євросоюзу. На заході було заслухано інформацію стосовно реалізації завдань, визначених Планом дій Україна – Європейський Союз та Цільового плану Україна – НАТО в рамках Плану дій Україна – НАТО, а також конкретних заходів впровадження регіональної політики євро- та євроатлантичної інтеграції на Луганщині.

Як зазначив начальник відділу стратегічного планування та європейської інтеграції головного управління економіки облдержадміністрації Борис Червоний, значна частина великих підприємств області експорто-орієнтована, а саме біля 350 суб'єктів господарювання області здійснюють експортні поставки. За підсумками 2006 року на область припадатиме близько 8,4 % загальнодержавного експорту. За цей період зазнав змін розподіл експортно-імпорتنних операцій з країнами СНД та іншими країнами світу. Частка експорту до країн СНД у загальному обсязі експортних поставок Луганської області зменшилась, а питома вага експорту до інших країн світу (у тому числі і до країн ЄС), відповідно, зростає на 5,4 %.

У товарній структурі експорту області найбільшу питому вагу складає експорт чорних металів, енергетичних матеріалів, нафти та продуктів її перегонки, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

За оцінками аналітиків, вступ України до СОТ дозволить збільшити долю експорту металопрокату та продукції хімічної промисловості до країн Європи та Америки на 5-7%, будуть значно зменшені антидемпінгові розслідування, скасовані санкції на експорт металопрокату.

Особливе значення в контексті регіональної політики євро- та євроатлантичної інтеграції України в Луганській області набуло впровадження регуляторної політики. Заступник голови представництва Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва Світлана Новікова відзначила зменшення впливу на підприємницьке середовище області з боку державних органів. Якщо порівнювати статистику поданих на погодження до представництва проектів регуляторних актів за роками, то спостерігається стійка тенденція до зменшення документообігу: 2003 рік – 310 проектів, 2004 рік – 135, 2005 рік – 98, 9 місяців 2006 року – 40.

На засіданні також було розглянуто питання щодо створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу в Луганській області. Станом на 1 жовтня 2006 року в регіоні діє 26 бізнес-центрів, 3 бізнес-інкубатора, 10 фондів підтримки підприємництва, 134 кредитних союзи, 29 інвестиційних фондів та компаній. Суб'єкти підприємницької діяльності беруть участь в міжрегіональних та міжнародних ярмарках, виставках та конкурсах. 255 тис грн виділено із державного бюджету на підготовку управлінських кадрів для сфери підприємництва в рамках програми «Українська ініціатива».